

EUROPSKI PARLAMENT

2009 - 2014

Dokument s plenarne sjednice

A7-0228/2013

24.6.2013

***I
IZVJEŠĆE

o prijedlogu Direktive Europskog parlamenta i Vijeća o pravu na pristup odvjetniku u kaznenom postupku i pravu na komunikaciju nakon uhićenja (COM(2013)0326 – C7-0157/2011 – 2011/0154(COD))

Odbor za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove

Izvjestiteljica: Elena Oana Antonescu

Oznake postupaka

- * Postupak savjetovanja
- *** Postupak suglasnosti
- ***I Redovni zakonodavni postupak (prvo čitanje)
- ***II Redovni zakonodavni postupak (drugo čitanje)
- ***III Redovni zakonodavni postupak (treće čitanje)

(Navedeni se postupak temelji na pravnoj osnovi predloženoj u nacrtu akta.)

Izmjene nacrta akta

U amandmanima Parlamenta izmjene nacrta akta označene su ***podebljanim kurzivom***. *Obični kurziv* naznaka je tehničkim službama da se radi o dijelovima nacrta akta za koje se predlaže ispravak prilikom izrade konačnog teksta (na primjer o očitim pogreškama ili izostavcima u danoj jezičnoj verziji). Za predložene ispravke potrebna je suglasnost dotičnih tehničkih službi.

Zaglavlje svakog amandmana na postojeći akt koji se želi izmijeniti nacrtom akta sadrži i treći redak u kojem se navodi postojeći akt te četvrti redak u kojem se navodi odredba akta na koju se izmjena odnosi. Dijelovi teksta odredbe postojećeg akta koju Parlament želi izmijeniti, a koja je u nacrtu akta ostala nepromijenjena, označeni su ***podebljanim slovima***. Za moguća brisanja u tim dijelovima teksta koristi se oznaka [...].

SADRŽAJ

	Stranica
NACRT ZAKONODAVNE REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA	5
.EXPLANATORY STATEMENT.....	39
OPINION OF THE COMMITTEE ON LEGAL AFFAIRS	43
POSTUPAK	56

NACRT ZAKONODAVNE REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA

o prijedlogu Direktive Europskog parlamenta i Vijeća o pravu na pristup odvjetniku u kaznenom postupku i pravu na komunikaciju nakon uhićenja (COM(2013)0326 – C7-0157/2011 – 2011/0154(COD))

(Redovni zakonodavni postupak: prvo čitanje)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir prijedlog Komisije upućen Europskom parlamentu i Vijeću (COM(2011)0326),
  - uzimajući u obzir članak 294. stavak 2. i članak 82. stavak 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, u skladu s kojima je Komisija podnijela prijedlog Parlamentu (C7-0157/2011),
  - uzimajući u obzir članak 294. stavak 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije,
  - uzimajući u obzir doprinose bugarske Nacionalne skupštine, talijanskog Zastupničkog doma i portugalske Skupštine o nacrtu zakonodavnog akta,
  - uzimajući u obzir mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora od 7. prosinca 2011.¹,
  - nakon savjetovanja s Odborom regija,
  - uzimajući u obzir da se predstavnik Vijeća pismom od 4. lipnja 2013. obvezao prihvatiti stajalište Europskog parlamenta u skladu s člankom 294. stavkom 4. Ugovora o funkcioniranju Europske unije,
  - uzimajući u obzir članak 55. Poslovnika,
  - uzimajući u obzir izvješće Odbora za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove i mišljenje Odbora za pravna pitanja (A7-0228/2013),
1. usvaja sljedeće stajalište u prvom čitanju;
  2. traži od Komisije da predmet ponovno uputi Parlamentu ako namjerava bitno izmijeniti svoj prijedlog ili ga zamijeniti drugim tekstom;
  3. nalaže svojem predsjedniku da stajalište Parlamenta proslijedi Vijeću, Komisiji i nacionalnim parlamentima.

---

¹ SL C 43, 15.12.2012., str.51.

Amandman 1

AMANDMANI EUROPSKOG PARLAMENTA *

na prijedlog Komisije

DIREKTIVA EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

od

o pravu na pristup odvjetniku u kaznenom postupku i postupku za europski uhiđbeni nalog te o pravu na obavješćivanje treće osobe nakon lišavanja slobode i pravu na komunikaciju s trećim osobama i konzularnim tijelima tijekom trajanja lišenja slobode

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov ***članak 82. stavak 2. točku (b)***,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora¹,

nakon savjetovanja s Odborom regija,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom,

budući da:

---

* Izmjene: novi ili izmijenjeni tekst označuje se podebljanim kurzivom, a brisani tekst oznakom **■**.

¹ SL C , , str. . ***[mišljenje od 7. prosinca 2011., SOC/424]***

- (1) U članak 47. Povelje Europske unije o temeljnim pravima (dalje u tekstu „Povelja”), članak 6. Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (dalje u tekstu „EKZLJP”) i članak 14. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima (dalje u tekstu „MPGPP”) ugrađeno je pravo na pošteno suđenje. Člankom 48. Povelje jamči se poštovanje prava obrane.
- (2) *Unija je sebi postavila cilj održavanja i razvoja područja slobode, sigurnosti i pravde. U skladu sa zaključcima Europskog vijeća iz Tamperea od 15. i 16. listopada 1999., a posebno njihovom točkom 33., načelo uzajamnog priznavanja presuda i drugih odluka pravosudnih tijela trebalo bi postati temelj pravosudne suradnje u građanskim i kaznenim stvarima u Uniji jer bi viši stupanj uzajamnog priznavanja i nužno usklađivanje zakonodavstva olakšalo suradnju među tijelima te sudsku zaštitu pojedinačnih prava.*
- (2a) *U skladu s člankom 82. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) pravosudna suradnja u kaznenim stvarima u Uniji temelji se na načelu uzajamnog priznavanja presuda i sudskih odluka.*
- (2b) *Primjena načela uzajamnog priznavanja odluka u kaznenim stvarima pretpostavlja povjerenje država članica u međusobne kaznenopravne sustave. Stupanj uzajamnog priznavanja uvelike ovisi o nizu parametara koji uključuju mehanizme za zaštitu prava osumnjičenih ili optuženih osoba i zajedničke minimalne standarde potrebne radi olakšavanja primjene načela uzajamnog priznavanja.*
- (3) Uzajamno priznavanje može učinkovito funkcionirati samo ako postoji uzajamno povjerenje, za što su potrebna detaljna pravila o zaštiti postupovnih prava i jamstva koja proizlaze iz Povelje, EKZLJP-a i MPGPP-a. Zajednička minimalna pravila trebala bi povećati povjerenje u sustave kaznenog pravosuđa svih država članica, što bi zatim trebalo dovesti do učinkovitije pravosudne suradnje u ozračju uzajamnog povjerenja i do promicanja kulture temeljnih prava u Uniji. Ona bi trebala i ukloniti prepreke slobodnom kretanju građana *diljem područja država članica*. Takva zajednička minimalna pravila trebala bi se primjenjivati na pravo na pristup odvjetniku i pravo na *obavješćivanje treće osobe nakon lišavanja slobode*.
- (4) Premda su države članice ugovorne strane EKZLJP-a i MPGPP-a, iskustvo je

pokazalo da to samo po sebi ne omogućuje uvijek dovoljan stupanj povjerenja u kaznenopravne sustave drugih država članica.

- (4a) *Osnaživanje uzajamnog povjerenja zahtijeva podrobna pravila o zaštiti postupovnih prava i jamstava koja proizlaze iz Povelje i EKLJP-a. Također zahtijeva, putem ove Direktive i drugih mjera, daljnji razvoj minimalnih standarda u Uniji, kako je određeno u EKLJP-u i Povelji.***
- (4b) *Člankom 82. stavkom 2. UFEU-a predviđeno je uspostavljanje minimalnih pravila primjenjivih u državama članicama radi olakšavanja uzajamnog priznavanja presuda i sudskih odluka te policijske i pravosudne suradnje u kaznenim stvarima koje se tiču prekograničnih pitanja. U tom se članku u točki (b) upućuje na „prava pojedinaca u kaznenom postupku” kao na jedno od područja u kojima se mogu uspostaviti minimalna pravila.***
- (4c) *Zajednička minimalna pravila trebala bi povećati povjerenje u kaznenopravne sustave svih država članica, što bi zatim trebalo dovesti do učinkovitije pravosudne suradnje u ozračju uzajamnog povjerenja. Takva bi zajednička minimalna pravila trebala uspostaviti u području pristupa odvjetniku u kaznenom postupku.***

- (5) Vijeće je 30. studenog 2009. donijelo Smjernice za jačanje postupovnih prava osumnjičenih i optuženih osoba u kaznenom postupku („Smjernice”)¹. ■ Smjernice, uz primjenu postupnog pristupa, pozivaju na donošenje mjera vezanih uz pravo na pismeno i usmeno prevođenje, pravo na **primanje** informacija o pravima i informacija o naknadama, pravo na **primanje** pravnih savjeta i pravne pomoći, pravo na **komunikaciju** s rodbinom, poslodavcima i konzularnim tijelima te **uspostavljanje** posebne zaštite za osumnjičene ili optužene osobe koje su posebno ugrožene. U Smjernicama je naglašeno da je redosljed prava indikativan, što podrazumijeva da se može mijenjati u skladu s prioritetima. Smjernice se primjenjuju u cjelini; prednosti se u potpunosti ostvaruju jedino provedbom svih njihovih sastavnica.
- (5a) *U Stockholmskom programu donesenom 10. prosinca 2009. Europsko vijeće pozdravilo je smjernice i uključilo ih u Stockholmski program – otvorena i sigurna Europa koja služi svojim građanima i štiti ih (točka 2.4.). Europsko vijeće naglasilo je da su smjernice nepotpune i pozvalo Komisiju da istraži daljnje elemente minimalnih postupovnih prava osumnjičenih i optuženih osoba te da procijeni treba li riješiti druga pitanja, primjerice pretpostavku nedužnosti, radi promidžbe snažnije suradnje u tom području.*
- (5b) *Dosad su usvojene dvije mjere koje su uvrštene u smjernice: Direktiva 2010/64/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 20. listopada 2010. o pravu na tumačenje i prevođenje u kaznenim postupcima² i Direktiva 2012/13/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 22. svibnja 2012. o pravu na informacije u kaznenom postupku³.*
- (6) Ovom se Direktivom utvrđuju minimalna pravila o pravu na pristup odvjetniku i **pravu na obavješćivanje treće osobe nakon lišavanja slobode** u kaznenom postupku ■ te u postupcima za izvršenje europskog uhiđenog naloga. Time se promiče primjena Povelje, osobito članaka 4., 6., 7., 47. i 48., na temelju članaka 3., 5., 6. i 8. EKLJP-a kako ih tumači Europski sud za ljudska prava **koji u svojoj sudskoj praksi na kontinuiranoj osnovi postavlja standarde prava na pristup odvjetniku. Ova**

---

¹ SL C 295, 4.12.2009., str.1.

² SL L 280, 26.10.2010., str. 1.

³ SL L 142, 1.6.2012., str. 1.

sudska praksa, između ostalog, predviđa da pravičnost postupka zahtijeva da osumnjičena ili optužena osoba budu u mogućnosti primiti bogat izbor usluga koje se posebno tiču pravne pomoći. U tom bi pogledu odvjetnik trebao biti u mogućnosti osigurati, bez ograničenja, temeljne aspekte obrane te osobe.

- (6a) *Ne dovodeći u pitanje obveze država članica koje obuhvaća EKLJP kako bi se osigurala prava na pošteno suđenje, postupci u pogledu lakših kaznenih djela koja se odvijaju u zatvoru te postupci vezani uz kaznena djela počinjena u vojnom kontekstu koje rješava zapovjednik ne bi se trebali smatrati kaznenim postupkom za potrebe ove Direktive.*
- (6b) *Ova bi se Direktiva trebala provesti uzimajući u obzir odredbe Direktive 2012/13/EU o pravima na informacije u kaznenom postupku koje omogućuju da osumnjičene ili optužene osobe odmah prime informacije o pravu na pristup odvjetniku te da osumnjičene ili optužene osobe koje su uhićene ili pritvorene odmah prime pisanu obavijest o pravima koja bi trebala sadržavati informacije o pravima na pristup odvjetniku.*
- (6c) *Pojam odvjetnik u ovoj se Direktivi odnosi na bilo koju osobu koja je, u skladu s nacionalnim pravom, stručna i ovlaštena, uključujući ovlaštenje od strane nadležnog tijela, za pružanje pravnih savjeta i pomoći osumnjičenim te optuženim osobama.*
- (6d) *U pojedinim državama članicama nadležno tijelo, osim suda, koje je nadležno za kaznene stvari, može biti nadležno za nametanje drugih sankcija, osim lišavanja slobode, u pogledu relativno lakših kaznenih djela. To bi mogao biti slučaj, primjerice, u pogledu prometnih prekršaja koji su počinjeni u širokom opsegu i koji se mogu utvrditi prometnom kontrolom. U takvim bi situacijama bilo nesrazmjerno zahtijevati da nadležno tijelo treba osigurati prava zajamčena ovom Direktivom. Ako zakonodavstvo države članice predviđa da takvo nadležno tijelo nametne sankcije koje se tiču lakših kaznenih djela i ako postoji pravo žalbe ili mogućnost da se slučaj na drukčiji način uputi na sud koji je nadležan za kaznene stvari, ova bi se Direktiva stoga trebala primjenjivati samo na postupke pred tim sudom, nakon takve žalbe ili upućivanja.*

- (6e) *U pojedinim državama članicama određena lakša kaznena djela, osobito manji prometni prekršaji, lakša kaznena djela u vezi općih općinskih propisa i manjih prekršaja protiv javnog reda, smatraju se kaznenim djelima. Bilo bi nesrazmjerno zahtijevati da nadležna tijela osiguraju sva prava zajamčena ovom Direktivom u pogledu takvih lakših kaznenih djela. Ako zakonodavstvo države članice predviđa da, u pogledu lakših kaznenih djela, lišavanje slobode ne može biti nametnuto kao sankcija, ova bi se Direktiva stoga trebala primjenjivati samo na postupke pred sudom koji je nadležan za kaznene stvari.*
- (6f) *Područje primjene ove Direktive u pogledu određenih lakših kaznenih djela ne bi trebalo utjecati na obveze država članica koje obuhvaća EKLJP radi osiguravanja prava na pošteno suđenje, uključujući pravnu pomoć odvjetnika.*
- (6g) *Države članice trebale bi osigurati da osumnjičene ili optužene osobe imaju pravo na pristup odvjetniku bez nepotrebnog odlaganja. U svakom bi slučaju osumnjičene ili optužene osobe trebale imati pravo na pristup odvjetniku prije nego što dotičnu osobu ispituju policija ili druga tijela odgovorna za provedbu zakona i prilikom svih takvih ispitivanja, nakon izvršenja istražne radnje ili drugih radnji za prikupljanje dokaza te bez nepotrebnog odlaganja od lišavanja slobode. U svakom bi slučaju osumnjičenim ili optuženim osobama trebalo omogućiti pristup odvjetniku tijekom kaznenog postupka pred sudom ako se nisu odrekli tog prava.*
- (6h) *Za potrebe ove Direktive, ispitivanje ne uključuje preliminarno ispitivanje policije ili drugih tijela odgovornih za provedbu zakona čija je svrha bilo što ili sve od sljedećeg: identifikacija dotične osobe; provjera posjedovanja oružja ili druga slična sigurnosna pitanja; utvrđivanje nužnosti pokretanja istrage, primjerice tijekom prometne kontrole ili tijekom redovitih nasumičnih provjera/kontrola ako osumnjičena ili optužena osoba još nije identificirana.*

(6i) *Ako osoba koja nije osumnjičenik optužene osobe, poput svjedoka, postane osumnjičena ili optužena osoba, ona bi trebala biti zaštićena od samooptuživanja i imati pravo na šutnju, kako je potvrđeno u sudskoj praksi Europskog suda za ljudska prava. Stoga je primjereno izričito uputiti na praktičnu situaciju u kojoj osoba, koja nije osumnjičena niti optužena, tijekom ispitivanja policije ili drugog tijela odgovornog za provedbu zakona u kontekstu kaznenog postupka postane osoba osumnjičena ili optužena za počinjenje kaznenog djela. Ako tijekom takvog ispitivanja osoba koja nije osumnjičena niti optužena postane osumnjičena ili optužena osoba, svako ispitivanje treba odmah prekinuti; međutim, ispitivanje se može nastaviti ako je osoba postala svjesna da je osumnjičena ili optužena i ako je sposobna u potpunosti ostvariti prava predviđena ovom Direktivom.*

█

(11) *Osumnjičene ili optužene osobe trebale bi imati pravo na privatni sastanak s odvjetnikom koji ih zastupa, uključujući vrijeme prije ispitivanja policije, drugog tijela odgovornog za provedbu zakona ili pravosudnih tijela. Države članice mogu pronaći praktične načine u pogledu trajanja i učestalosti sastanaka između osumnjičene ili optužene osobe i njezina odvjetnika, uzimajući u obzir okolnosti svakog postupka, osobito █ složenost slučaja i postupovne korake koji se mogu primijeniti. Države članice također mogu pronaći praktične načine omogućavanja sigurnosti i zaštite, osobito odvjetnika i osumnjičene ili optužene osobe, na mjestu gdje se održava sastanak između odvjetnika i osumnjičene ili optužene osobe. Nijedan od tih načina ne bi trebao dovesti u pitanje učinkovito ostvarenje i temelj prava osumnjičene ili optužene osobe na sastanak sa svojim odvjetnikom.*

(11a) *Osumnjičene ili optužene osobe trebale bi imati pravo komunicirati s odvjetnikom koji ih zastupa. Takva se komunikacija može odviti u bilo kojoj fazi, uključujući prije bilo kojeg ostvarivanja prava na sastanak s odvjetnikom. Države članice mogu pronaći praktične načine u pogledu trajanja, učestalosti i sredstava komunikacije između osumnjičene ili optužene osobe i njezina odvjetnika, uključujući u pogledu održavanja videokonferencija i drugih komunikacijskih tehnologija kako bi se dopustilo odvijanje takve komunikacije, pod uvjetom da*

takvi načini ne dovode u pitanje učinkovito ostvarenje i temelj prava osumnjičene ili optužene osobe da komunicira sa svojim odvjetnikom.

- (11b) *U pogledu određenih lakših kaznenih djela, ova Direktiva ne bi trebala spriječiti države članice da osiguraju pravo osumnjičene ili optužene osobe na pravnu pomoć telefonom. Međutim, ograničenje prava na ovaj način trebalo bi biti ograničeno na slučajeve u kojima osobu neće ispitati policija ili drugo tijelo odgovorno za provedbu zakona.*
- (11c) *Države članice trebale bi osigurati da osumnjičene ili optužene osobe imaju pravo da im odvjetnik bude prisutan i da na učinkovit način sudjeluje u ispitivanju od strane istražnih tijela, kao i u sudskim saslušanjima. Takvo sudjelovanje trebalo bi biti u skladu s postupcima utvrđenim nacionalnim pravom kojim se može regulirati sudjelovanje odvjetnika u ispitivanju osumnjičene ili optužene osobe od strane istražnih tijela, kao i u sudskim saslušanjima, pod uvjetom da ta pravila ne dovode u pitanje učinkovito ostvarivanje i temelj dotičnog prava. Odvjetnik može tijekom ispitivanja osumnjičene ili optužene osobe od strane istražnih tijela ili na sudskom saslušanju, u skladu s takvim pravilima, između ostalog, postavljati pitanja, zahtijevati objašnjenje i davati izjave, što bi trebalo zabilježiti u skladu s nacionalnim pravom.*
- (11d) *Osumnjičena ili optužena osoba ima pravo na prisutnost odvjetnika barem tijekom sljedećih istražnih radnji ili radnji prikupljanja dokaza, ako su predviđene dotičnim nacionalnim pravom i ako se od osumnjičene ili optužene osobe zahtijeva ili joj je dopušteno da posjećuje: smotre za prepoznavanje na kojima se osumnjičena ili optužena osoba nalazi među drugim osobama kako bi je žrtva ili svjedok prepoznali; suočavanja prilikom kojih se osumnjičena ili optužena osoba suočava s jednim ili više svjedoka ili žrtava ako između njih postoji neslaganje oko bitnih činjenica ili pitanja; eksperimentalne rekonstrukcije mjesta zločina na kojem je prisutna osumnjičena ili optužena osoba i ako se okolnosti zločina rekonstruiraju kako bi se bolje shvatili način i okolnosti u kojima je počinjen zločin te kako bi se osumnjičenoj ili optuženoj osobi postavila specifična pitanja. Države članice mogu pronaći praktične načine u pogledu prisutnosti odvjetnika tijekom istražnih radnji ili radnji prikupljanja dokaza, pod uvjetom da takvi načini*

ne dovode u pitanje učinkovito ostvarenje i temelj tih prava. Ako je odvjetnik prisutan tijekom istražne radnje ili radnje prikupljanja dokaza, to bi se trebalo zabilježiti u skladu s postupkom bilježenja podataka u okviru prava dotične države članice.

- (11e) *Države bi članice trebalo poticati da opće informacije učine dostupnima, primjerice na web-mjestu ili putem letka raspoloživog u policijskim postajama, kako bi osumnjičene ili optužene osobe lakše dobile odvjetnika. Međutim, države članice ne bi trebale aktivno ustrajati u tome da se osumnjičenoj ili optuženoj osobi koja nije lišena slobode pruži pomoć odvjetnika ako ta osoba sama nije organizirala pomoć odvjetnika. Takva osumnjičena ili optužena osoba trebala bi biti u mogućnosti slobodno kontaktirati i konzultirati se s odvjetnikom te primiti njegovu pomoć.*
- (11f) *U slučajevima u kojima je osumnjičena ili optužena osoba lišena slobode, države bi članice trebale pronaći potrebne načine za osiguravanje učinkovitog ostvarivanja prava dotične osobe na pristup odvjetniku, uključujući organizaciju pomoći odvjetnika ako ga dotična osoba nema, osim ako se odrekla tog prava. Ti bi načini mogli podrazumijevati, između ostalog, da nadležna tijela organiziraju pomoć odvjetnika na temelju popisa raspoloživih odvjetnika s kojeg bi osumnjičena ili optužena osoba mogla odabrati. Načini bi mogli uključivati i one koji djeluju u sklopu pravne pomoći, ako je to primjenjivo.*
- (11g) *Uvjeti pritvora trebali bi u potpunosti zadovoljavati standarde koje su postavili EKLJP, Povelja te sudska praksa Europskog suda za ljudska prava i Suda. Ako se pruža pomoć osumnjičenoj ili optuženoj osobi na temelju ove Direktive, dotični odvjetnik trebao bi biti u mogućnosti nadležnim tijelima postaviti pitanje glede uvjeta prema kojima se osoba zadržava u pritvoru.*

- (11h) *U slučajevima zemljopisne udaljenosti osumnjičene ili optužene osobe, primjerice na prekomorskim područjima ili ako država članica pokreće vojne operacije izvan te države članice ili u njima sudjeluje, državama je članicama dopušteno privremeno odstupiti od prava osumnjičene ili optužene osobe na pristup odvjetniku bez nepotrebnog odgađanja nakon lišavanja slobode. Tijekom privremenog odstupanja po toj osnovi, nadležnim tijelima nije dopušteno ispitivanje dotične osobe niti vršenje ikakvih istražnih radnji ili radnji prikupljanja dokaza predviđenih ovom Direktivom. Ako trenutni pristup odvjetniku nije moguć zbog zemljopisne udaljenosti osumnjičene ili optužene osobe, države bi članice trebale organizirati komunikaciju putem telefona ili videokonferencije, osim ako je to apsolutno nemoguće.*
- (11i) *Državama članicama trebalo bi dopustiti privremeno odstupanje od prava na pristup odvjetniku u fazi koja prethodi sudskom postupku ako postoji potreba, u hitnim slučajevima, za sprječavanje ozbiljnih štetnih posljedica po život, slobodu ili fizički integritet osobe. Tijekom privremenog odstupanja po toj osnovi, nadležna tijela mogu ispitati osumnjičenu ili optuženu osobu bez prisutnosti odvjetnika, a podrazumijeva se da je osumnjičena ili optužena osoba obaviještena o svom pravu na šutnju i da može ostvariti to pravo te da ispitivanje ne dovodi u pitanje prava obrane, uključujući pravo na neizjašnjavanje. Ispitivanje se može provesti samo radi i do mjere potrebne za dobivanje informacija ključnih za sprječavanje ozbiljnih štetnih posljedica po život, slobodu ili fizički integritet osobe. Zloupotreba ovog odstupanja u načelu bi mogla nepovratno dovesti u pitanje prava obrane.*
- (11j) *Državama članicama također bi trebalo dopustiti privremeno odstupanje od prava na pristup odvjetniku u fazi koja prethodi sudskom postupku ako su trenutne mjere istražnih tijela nužne za sprječavanje ozbiljnih opasnosti za kazneni postupak, osobito radi sprječavanja uništenja ili izmjena ključnih dokaza ili radi sprječavanja utjecaja na svjedoke. Tijekom privremenog odstupanja po toj osnovi, nadležna tijela mogu ispitati osumnjičenu ili optuženu osobu bez prisutnosti odvjetnika, a podrazumijeva se da je osumnjičena ili optužena osoba obaviještena o svom pravu na šutnju i da može ostvariti to pravo te da ispitivanje ne dovodi u pitanje prava obrane, uključujući pravo na neizjašnjavanje. Ispitivanje se može*

provести isključivo radi i do mjere potrebne za dobivanje informacija ključnih za sprječavanje ozbiljnih opasnosti za kazneni postupak. Zloupotreba ovog odstupanja u načelu bi mogla nepovratno dovesti u pitanje prava obrane.

- (11k)** *Povjerljivost komunikacije između osumnjičene ili optužene osobe i njezina odvjetnika ključna je za osiguravanje učinkovitog ostvarenja prava obrane te čini bitan dio prava na pošteno suđenje. Države bi članice stoga trebale poštovati povjerljivost sastanaka i drugih oblika komunikacije između odvjetnika i osumnjičene ili optužene osobe u ostvarivanju prava na pristup odvjetniku utvrđenog ovom Direktivom, bez odstupanja. Ova Direktiva ne dovodi u pitanje postupke koji se tiču rješavanja situacije ako postoje cilj i činjenične okolnosti u kojima je odvjetnik osumnjičen za umiješanost u kazneno djelo s osumnjičenom ili optuženom osobom. Kriminalne aktivnosti odvjetnika ne bi se trebale smatrati opravdanom pomoću osumnjičenim ili optuženim osobama u okviru ove Direktive. Obveza poštovanja povjerljivosti ne samo da podrazumijeva da bi se države članice trebale suzdržati od uplitanja ili pristupa takvoj komunikaciji, nego i da, ako je osumnjičena ili optužena osoba lišena slobode ili se na drukčiji način nađe na mjestu pod nadzorom države, države bi članice trebale osigurati da se načinima komunikacije podržava i štiti povjerljivost. To ne dovodi u pitanje postojeće mehanizme u kapacitetima pritvora kako bi se izbjeglo slanje nedopuštenih pošiljaka pritvorenicima, kao što je pregledavanje pošte, dok god takvi mehanizmi ne dopuštaju nadležnim tijelima čitanje korespondencije između osumnjičene ili optužene osobe i njezina odvjetnika. Ovom se Direktivom također ne dovode u pitanje postupci utvrđeni nacionalnim pravom, prema kojima se prosljeđivanje korespondencije može odbiti ako pošiljatelj nije suglasan s tim da se korespondencija prvo uruči nadležnom sudu.*

- (11) *Ovom se Direktivom ne dovodi u pitanje kršenje povjerljivosti koje je vezano uz zakonitu operaciju nadzora od strane nadležnih tijela. Ovom se Direktivom također ne dovode u pitanje poslovi koje su obavile, primjerice, nacionalne obavještajne službe u svrhu zaštite nacionalne sigurnosti u skladu s člankom 4. stavkom 2. Ugovora o Europskoj uniji ili koji su u području primjene članka 72. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, prema kojem glava V. područja slobode, sigurnosti i pravde ne utječe na ispunjavanje odgovornosti koje obvezuju države članice u pogledu očuvanja javnog poretka i zaštite unutarnje sigurnosti.*
- (12) *Osumnjičene ili optužene osobe koje su lišene slobode trebale bi imati pravo da barem jedna osoba po njihovu izboru, poput člana obitelji ili poslodavca, bude obaviještena o lišavanju slobode bez nepotrebnog odgađanja, pri čemu se podrazumijeva da to ne bi trebalo dovoditi u pitanje tijekom kaznenog postupka protiv dotične osobe niti ikakvih drugih kaznenih postupaka. Države članice mogu pronaći praktične načine u pogledu primjene tog prava, pod uvjetom da takvi načini ne dovode u pitanje učinkovito ostvarenje i temelj prava. Međutim, u ograničenim i iznimnim okolnostima trebalo bi biti moguće privremeno odstupiti od tog prava ako je to opravdano, s obzirom na posebne okolnosti slučaja, zbog uvjerljivog razloga, kako je navedeno u ovoj Direktivi. Ako nadležna tijela namjeravaju učiniti takvo privremeno odstupanje u pogledu određene treće osobe, prvo bi trebali razmotriti bi li se neku drugu treću osobu, koju su imenovali osumnjičena ili optužena osoba, moglo obavijestiti o lišavanju slobode.*

- (13) Osumnjičene ili optužene osobe **trebale bi** **tijekom trajanja lišenja** **slobode** imati pravo na komunikaciju **bez nepotrebnog odgađanja s barem jednom trećom osobom, primjerice članom rodbine kojeg sami imenuju. Države članice mogu ograničiti ili odgoditi ostvarenje tog prava u pogledu nužnih zahtjeva ili razmjernih operativnih zahtjeva. Ti zahtjevi mogu biti, primjerice, potreba za sprječavanjem ozbiljnih štetnih posljedica po život, slobodu ili fizički integritet osobe, potreba za sprječavanjem utjecaja na kazneni postupak, potreba za sprječavanjem kaznenog djela, potreba za čekanjem sudskog saslušanja i potreba za zaštitom žrtava zločina. Ako nadležna tijela namjeravaju ograničiti ili odgoditi ostvarenje prava na komunikaciju u pogledu treće osobe, trebali bi prvo razmotriti bi li osumnjičena ili optužena osoba mogla komunicirati s nekom drugom trećom osobom koju imenuje sama. Države članice mogu pronaći praktične načine u pogledu vremena, sredstava, trajanja i učestalosti komunikacije s trećim osobama, uzimajući u obzir potrebu za održavanjem reda, sigurnosti i zaštite na mjestu u kojem je osoba lišena slobode.**
- (13a) **Prava osumnjičenih i optuženih osoba koje su lišene slobode** na konzularnu pomoć sadržana su u članku 36. Bečke konvencije o konzularnim odnosima iz 1963. u kojoj je državama dodijeljeno pravo na pristup svojim državljanima. Ovom se Direktivom prenosi **odgovarajuće pravo na osumnjičene ili optužene osobe koje su lišene slobode**, podložno njihovim željama. **Konzularnu zaštitu mogu pružiti diplomatska tijela ako djeluju kao konzularna tijela.**
- (13b) **Države članice trebale bi u svojem nacionalnom pravu jasno naznačiti temelje i kriterije za bilo kakva privremena odstupanja od prava zajamčenih ovom Direktivom te bi trebale ograničiti upotrebu tih odstupanja. Sva privremena odstupanja na temelju ove Direktive trebala bi biti razmjerna, strogo vremenski ograničena te se ne bi trebala temeljiti isključivo na vrsti ili ozbiljnosti navodnog kaznenog djela i ne dovoditi u pitanje cjelokupnu pravičnost postupka. Države bi članice trebale osigurati da, ako je privremeno odstupanje u okviru ove Direktive odobrilo pravosudno tijelo koje nije sudac ni sud, odluku o odobrenju privremenog odstupanja može procijeniti sud, barem tijekom faze suđenja.**

- (13c) *Ne dovodeći u pitanje nacionalno pravo kojim se zahtijeva obvezna prisutnost ili pomoć odvjetnika, osumnjičenoj ili optuženoj osobi trebalo bi dopustiti odricanje od prava zajamčenog ovom Direktivom ako je primila, u usmenom ili pisanom obliku, jasne i zadovoljavajuće informacije na jednostavnom i razumljivom jeziku o sadržaju dotičnog prava te mogućim posljedicama odricanja od tog prava. Prilikom pružanja informacija trebalo bi uzeti u obzir posebne okolnosti dotične osobe, uključujući dob osobe te njezino mentalno i tjelesno stanje.*
- (13d) *Odricanje od prava i okolnosti u kojima je ono izjavljeno bilježe se postupkom bilježenja u skladu s pravom dotične države članice. To ne bi trebalo dovesti do ikakvih dodatnih obveza uvođenja novih mehanizama ili do ikakvog dodatnog administrativnog opterećenja za države članice.*
- (13e) *Osumnjičena ili optužena osoba trebala bi imati mogućnost opozvati odricanje od prava u bilo kojem trenutku kaznenog postupka i dotičnu bi osobu trebalo obavijestiti o toj mogućnosti. Opoziv odricanja od prava trebao bi stupiti na snagu od trenutka kad je učinjen opoziv. Stoga ne bi trebalo biti potrebno ponovno provoditi ispitivanje i bilo koje formalne radnje koje su izvršene tijekom razdoblja u kojem je izvršeno odricanje od dotičnog prava.*

█

- (21) Osoba za kojom je izdan europski uhidbeni nalog trebala bi imati pravo na pristup odvjetniku u državi članici u kojoj se nalog izvršava kako bi joj se omogućilo učinkovito ostvarivanje svojih prava na temelju Okvirne odluke Vijeća 2002/584/JHA od 13. lipnja 2002. o europskom uhidbenom nalogu i postupcima predaje između država članica¹. Ako odvjetnik sudjeluje u saslušanju tražene osobe koje provodi izvršno pravosudno tijelo, on može, između ostalog, u skladu s postupcima predviđenim nacionalnim pravom, postavljati pitanja, zahtijevati objašnjenja te davati izjave. Činjenicu sudjelovanja trebalo bi zabilježiti u skladu s nacionalnim pravom.
- (21a) Tražene osobe trebale bi imati pravo na privatni sastanak s odvjetnikom koji ih zastupa u državi u kojoj se nalog izvršava. Države članice mogu pronaći praktične načine u pogledu trajanja i učestalosti takvih sastanaka, uzimajući u obzir posebne okolnosti slučaja. Države članice također mogu pronaći praktične načine osiguravanja sigurnosti i zaštite, osobito odvjetnika i tražene osobe, na mjestu gdje se održava sastanak između odvjetnika i tražene osobe. Svi ti načini ne bi trebali dovoditi u pitanje učinkovito ostvarenje i temelj prava tražene osobe na sastanak sa svojim odvjetnikom.
- (21b) Tražene osobe trebale bi imati pravo na komunikaciju s odvjetnikom koji ih zastupa u državi u kojoj se nalog izvršava. Takva se komunikacija može odviti u bilo kojoj fazi, uključujući prije bilo kojeg ostvarivanja prava na sastanak s odvjetnikom. Države članice mogu ostvariti praktične načine u pogledu trajanja, učestalosti i sredstava komunikacije između tražene osobe i njezina odvjetnika, uključujući u pogledu održavanja videokonferencija i drugih komunikacijskih tehnologija kako bi se dopustilo odvijanje takve komunikacije, pod uvjetom da takvi načini ne dovode u pitanje učinkovito ostvarenje i temelj prava tražene osobe da komunicira sa svojim odvjetnikom.
- (21c) Države članice u kojima se nalog izvršava trebale bi pronaći potrebne načine za osiguravanje učinkovitog ostvarivanja prava dotične osobe na pristup odvjetniku u državi u kojoj se nalog izvršava, uključujući organizaciju pomoći odvjetnika ako

---

¹ SL L 190, 18.7.2002., str. 1.

ga dotična osoba nema, osim ako se odrekla tog prava. Ti bi načini, uključujući one u sklopu pravne pomoći, trebali biti uređeni nacionalnim pravom. Ti bi načini mogli podrazumijevati, između ostalog, da nadležna tijela organiziraju pomoć odvjetnika na temelju popisa raspoloživih odvjetnika s kojeg bi tražena osoba mogla odabrati.

(21d) *Bez nepotrebnog odgađanja, nakon pružanja obavijesti o tome da tražena osoba želi imenovati odvjetnika u državi članici u kojoj je izdan nalog, nadležno tijelo te države članice pruža informacije traženoj osobi kako bi što lakše ondje imenovala odvjetnika. Takve bi informacije mogle uključivati, primjerice, trenutni popis odvjetnika ili ime odvjetnika na dužnosti u državi u kojoj je izdan nalog koji može pružiti informacije i savjete u slučajevima europskog uhiđenog naloga. Države bi članice mogle zahtijevati da odgovarajuća odvjetnička komora sastavi takav popis.*

(21e) *Postupak predaje ključan je za suradnju u kaznenim stvarima među državama članicama. Poštovanje rokova sadržanih u Okvirnoj odluci Vijeća 2002/584/JHA ključno je za takvu suradnju. Stoga, premda bi tražene osobe trebale moći u potpunosti ostvariti svoja prava na temelju ove Direktive u postupcima za izvršenje europskog uhiđenog naloga, te bi rokove trebalo poštovati.*

█
(24) S obzirom na to da još ne postoji zakonski *akt Unije* o pravnoj pomoći, države članice trebale bi █ primjenjivati svoje *nacionalne pravo u pogledu* pravne pomoći koje bi trebalo biti u skladu s Poveljom, EKLJP-om i sudskom praksom Europskog suda za ljudska prava. █

(25) *U skladu s načelom učinkovitosti prava Unije* države *bi* članice *trebale* uvesti prikladne *i* učinkovite pravne lijekove *za zaštitu prava* dodijeljenih pojedincima *ovom Direktivom*.

█
(27) *Države bi članice trebale osigurati, prilikom procjene izjava koje su dale osumnjičena ili optužena osoba ili dokaza prikupljenih uslijed kršenja njezina prava na odvjetnika ili u slučajevima kad je odstupanje od ovog prava bilo*

odobreno u skladu s ovom Direktivom, poštovanje prava obrane i pravičnosti postupka; u tom kontekstu trebalo bi poštovati sudsku praksu Europskog suda za ljudska prava *koji je utvrdio da će* ■ *prava obrane u načelu biti nepovratno dovedena u pitanje ako se inkriminirajuće izjave koje su dane tijekom policijskog ispitivanja bez pristupa odvjetniku upotrebljavaju za osudu.* To ne bi trebalo dovoditi u pitanje korištenje izjava u druge svrhe dopuštene nacionalnim pravom, kao što je potreba za izvršavanjem hitnih istražnih radnji ■ *kako bi se izbjeglo počinjenje drugih kaznenih djela ili ozbiljne štetne posljedice za bilo koju osobu ili u vezi hitne potrebe za sprječavanjem ozbiljnih opasnosti za kazneni postupak ako bi pristup odvjetniku ili odgoda istrage nepovratno doveli u pitanje trenutne istrage o teškom kaznenom djelu. Nadalje, to ne bi trebalo dovoditi u pitanje nacionalna pravila ili sustave koji se tiču prihvatljivosti dokaza i ne bi trebalo spriječiti države članice da održavaju sustav u okviru kojeg se postojeći dokazi mogu dati pred sudom ili sucem, a da nije postojala nikakva zasebna ni prethodna procjena o prihvatljivosti takvih dokaza.*

(27a) *Dužnost pružanja skrbi za osumnjičene ili optužene osobe koje su u potencijalno slabom položaju osnažuje pošteno pravosuđe. Tužiteljstvo, tijela odgovorna za provedbu zakona i pravosudna tijela stoga bi trebala pomoći u tome da takve osobe dobiju mogućnosti učinkovito ostvariti prava predviđena ovom Direktivom, primjerice uzimajući u obzir bilo kakvu potencijalnu slabost koja utječe na njihovu sposobnost da ostvare pravo na pristup odvjetniku te da se treću osobu obavijesti nakon lišavanja slobode i da se poduzmu odgovarajuće mjere za osiguravanje zajamčenosti tih prava.*

■

(29) Ovom se Direktivom podržavaju temeljna prava i načela koja su priznata Poveljom, ■ uključujući zabranu mučenja i nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja, pravo na slobodu i sigurnost, poštovanje privatnog i obiteljskog života, pravo na integritet osobe, prava djeteta, integraciju osoba s invaliditetom, pravo na učinkovit pravni lijek i pošteno suđenje, pretpostavku nedužnosti i pravo obrane. Ova se Direktiva mora provoditi u skladu s tim pravima i načelima.

- (29a) *Države članice trebale bi osigurati da se odredbe ove Direktive, ako odgovaraju pravima koja su zajamčena EKLJP-om, provode u skladu s onima iz EKLJP-a i s razvojem sudske prakse Europskog suda za ljudska prava.*
- (29b) *Ovom Direktivom utvrđuju se minimalna pravila. Države članice mogu proširiti prava određena ovom Direktivom kako bi pružile veći stupanj zaštite. Takav veći stupanj zaštite ne mora biti prepreka uzajamnom priznavanju sudskih odluka koje ta minimalna pravila trebaju olakšati. Stupanj zaštite nikad ne bi trebao biti manji od standarda navedenih u Povelji i EKLJP-u, kako ih tumači sudska praksa Suda i Europskog suda za ljudska prava.*
- (30) Ova Direktiva promiče prava *djece* i uzima u obzir smjernice Vijeća Europe o pravosuđu prilagođenom djeci, osobito njegove odredbe o informacijama i savjetima koji se daju djeci. Ovom se Direktivom osigurava da *osumnjičene i optužene osobe, uključujući djecu, trebaju primiti prikladne informacije* kako bi shvatili posljedice *odricanja od prava na temelju ove Direktive te da bi se odricanje trebalo pružiti dobrovoljno i nedvosmisleno. Nositelj roditeljske odgovornosti* osumnjičenog ili optuženog djeteta trebao bi biti ■ obaviješten što je prije moguće o *lišavanju njegove slobode i pripadajućim razlozima. Ako se pružanje takvih informacija nositelju roditeljske odgovornosti protivi* najboljim interesima djeteta, *trebalo bi obavijestiti drugu odgovarajuću odraslu osobu, poput člana rodbine. To ne bi trebalo dovoditi u pitanje odredbe nacionalnog prava koje zahtijevaju da se bilo koje posebno tijelo, ustanove ili pojedinci, osobito oni koji su odgovorni za zaštitu ili dobrobit djeteta, obavijeste o lišavanju slobode djeteta. Države članice trebale bi se suzdržati od ograničavanja ili odgađanja ostvarivanja prava na komunikaciju s trećom osobom u pogledu osumnjičene ili optužene djece koja su lišena slobode, osim u najiznimnijim okolnostima. Ako se provodi odgoda, dijete usprkos tome ne bi trebalo držati u izolaciji, nego mu dopustiti komunikaciju s primjerice, ustanovom ili pojedincem odgovornim za zaštitu ili dobrobit djece.*
- (30a) *U skladu sa Zajedničkom političkom deklaracijom država članica i Komisije o obrazloženjima od 28. rujna 2011. u opravdanim se slučajevima države članice pridružuju obavještavanju o svojim mjerama za prijenos s pomoću jednoga ili više dokumenata, kojima se objašnjava odnos između sastavnih dijelova Direktive i*

odgovarajućih dijelova nacionalnih instrumenata za prijenos. Uzimajući u obzir ovu Direktivu, zakonodavac smatra da je prijenos takvih dokumenata opravdan.

- (32) S obzirom na to *da se ciljevi ove Direktive, odnosno postavljanje minimalnih pravila za pravo na pristup odvjetniku i pravo na obavješćivanje treće osobe o lišavanju slobode, ne mogu u dovoljnoj mjeri* provesti od strane država članica *i mogu se, zbog opsega mjera, bolje provesti na* razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti, kako je *određeno* u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti, kako je određeno u *tom* članku, ova Direktiva ne prelazi okvire potrebne za ostvarenje *tih ciljeva*.
- (33) **█** Ne dovodeći u pitanje članak 4. Protokola o stajalištu Ujedinjene Kraljevine i Irske u pogledu područja slobode, sigurnosti i pravde koji se nalazi u prilogu Ugovoru o Europskoj uniji i Ugovoru o funkcioniranju Europske unije, Ujedinjena Kraljevina i Irska ne sudjeluju u donošenju ove Direktive, ona za njih nije obvezujuća niti podliježu njezinoj primjeni.
- (34) U skladu s člancima 1. i 2. Protokola o stajalištu Danske, koji se nalazi u prilogu Ugovora o Europskoj uniji i Ugovora o funkcioniranju Europske unije, Danska ne sudjeluje u donošenju ove Direktive koja za nju nije obvezujuća niti se u odnosu na nju primjenjuje,

DONIJELI SU OVU DIREKTIVU:

POGLAVLJE 1.

Cilj, područje primjene

Članak 1.

Cilj

Ovom se Direktivom utvrđuju *minimalna* pravila vezana uz *prava* osumnjičenih i optuženih osoba u kaznenom postupku te osoba koje podliježu postupcima u skladu s Okvirnom

odlukom Vijeća 2002/584/JHA¹ („*Postupak za europski uhiđbeni nalog*”) kako bi imale pravo na pristup odvjetniku te *na obavješćivanje treće osobe o lišavanju slobode*.

Članak 2.

Područje primjene

1. Ova se Direktiva primjenjuje *na osumnjičene ili optužene osobe u kaznenom postupku* od trenutka kad su nadležna tijela države članice, putem službene obavijesti ili na drugi način, osobi ukazala na to da je osumnjičena ili optužena za počinjenje kaznenog djela *te neovisno o tome je li osoba lišena slobode ili ne. Primjenjuje se* do završetka postupaka, što znači konačnu odluku o tome je li osumnjičena ili optužena osoba počinila kazneno djelo, uključujući, gdje je to primjenjivo, izricanje presude i rješavanje žalbe.
2. Ova se Direktiva primjenjuje na osobe koje podliježu postupku za *europski uhiđbeni nalog* od trenutka uhićenja u *državi članici* u kojoj se nalog izvršava, *u skladu s člankom 11*.
- 2a. *Ova se Direktiva također primjenjuje, prema jednakim uvjetima predviđenim u stavku 1., na osobe koje nisu osumnjičene ili optužene, a koje tijekom ispitivanja policije ili drugog tijela odgovornog za provedbu zakona postanu osumnjičene ili optužene osobe.*
- 2b. *Ne dovodeći u pitanje pravo na pošteno suđenje u pogledu lakših kaznenih djela*
  - (a) *ako je zakonodavstvom države članice predviđeno nametanje sankcija od strane tijela koje nije sud nadležan za kaznene stvari, a na nametanje takve sankcije može se uložiti žalba ili je moguće izvršiti upućivanje na takav sud; ili*
  - (b) *ako se lišavanje slobode ne može nametnuti kao sankcija,*

ova se Direktiva primjenjuje samo na postupke pred sudom nadležnim za kaznene stvari.

---

¹ SL L 190, 18.7.2002., str. 1.

Međutim, ova se Direktiva u svakom slučaju primjenjuje u potpunosti kad se osumnjičena ili optužena osoba liše slobode, neovisno o fazi kaznenog postupka.

POGLAVLJE 2.

Pravo na pristup odvjetniku

Članak 3.

Pravo na pristup odvjetniku u kaznenom postupku

1. ***Države članice osiguravaju da osumnjičene ili optužene osobe imaju pravo na pristup odvjetniku na takav način i u takvom trenutku da dotičnoj osobi omogućavaju praktično i učinkovito ostvarivanje svojih prava obrane.***
I
2. ***Osumnjičena ili optužena osoba ima pristup odvjetniku bez nepotrebnog odlaganja. U svakom slučaju, osumnjičena ili optužena osoba ima pristup odvjetniku od sljedećih trenutaka, koji god od njih nastupi najranije:***
  - (a) *prije početka bilo kakvog ispitivanja policije ili drugih tijela zaduženih za provedbu zakona ili pravosudnih tijela;*
  - (b) *po izvršenju istražne radnje ili radnje prikupljanja dokaza, u skladu sa stavkom 3. točkom (c), od strane istražnih ili drugih nadležnih tijela;*
  - (c) *bez nepotrebnog odlaganja od lišavanja slobode;*
  - (d) *pravovremeno prije nego što se osumnjičena ili optužena osoba, koja je pozvana na sud nadležan za kaznene stvari, pojavi pred tim sudom.*
- 2a. ***Pravo na pristup odvjetniku obuhvaća sljedeće:***
  - (a) *države članice osiguravaju da osumnjičena ili optužena osoba ima pravo na privatni sastanak i komunikaciju s odvjetnikom koji je zastupa, uključujući prije ispitivanja policije ili drugog tijela odgovornog za provedbu zakona ili pravosudnih tijela;*
  - (b) *države članice osiguravaju da osumnjičena ili optužena osoba ima pravo na prisutnost njezina odvjetnika te da učinkovito sudjeluje u ispitivanju. Takvo*

je sudjelovanje u skladu s postupcima utvrđenim nacionalnim pravom, pod uvjetom da ti postupci ne dovode u pitanje učinkovito ostvarenje i temelj dotičnog prava. Ako odvjetnik sudjeluje u ispitivanju, to se bilježi u skladu s nacionalnim pravom;

(c) države članice osiguravaju da osumnjičena ili optužena osoba ima barem pravo da njezin odvjetnik prisustvuje sljedećim istražnim radnjama ili radnjama prikupljanja dokaza, ako su te radnje predviđene dotičnim nacionalnim pravom i ako se od osumnjičene ili optužene osobe zahtijeva ili joj je dopušteno da posjećuje:

- i) smotre za prepoznavanje;*
- ii) suočavanja;*
- iii) eksperimentalne rekonstrukcije mjesta zločina.*

2b. Države članice nastoje opće informacije učiniti dostupnima kako bi osumnjičene ili optužene osobe što lakše dobile odvjetnika.

Neovisno o odredbama nacionalnog prava u pogledu obvezne prisutnosti odvjetnika, države članice pronalaze potrebne načine osiguravanja da osumnjičene ili optužene osobe koje su lišene slobode budu u položaju da učinkovito ostvare svoje pravo na pristup odvjetniku, osim ako su se odrekle tog prava u skladu s člankom 9.

- 2c. U iznimnim okolnostima i samo tijekom faze koja prethodi sudskom postupku, države članice mogu privremeno odstupiti od primjene stavka 2. točke (c) ako zemljopisna udaljenost onemogućuje pravo na pristup odvjetniku bez nepotrebnog odlaganja nakon lišavanja slobode.*
- 2d. U iznimnim okolnostima i samo tijekom faze koja prethodi sudskom postupku, države članice mogu privremeno odstupiti od primjene prava iz stavka 3. ako i u mjeri u kojoj je to opravdano, s obzirom na posebne okolnosti slučaja, zbog jednog ili više sljedećih uvjerljivih razloga:*
- (a) hitne potrebe za sprječavanjem ozbiljnih štetnih posljedica po život, slobodu ili fizički integritet osobe;*
  - (b) trenutačnih mjera istražnih tijela nužnih za sprječavanje ozbiljnih opasnosti za kazneni postupak.*

Članak 4
Povjerljivost

Države članice poštuju povjerljivost komunikacije između osumnjičene ili optužene osobe i njezina odvjetnika u ostvarivanju prava na pristup odvjetniku predviđenog ovom Direktivom. To uključuje sastanke, korespondenciju, telefonske razgovore i druge oblike komunikacije dopuštene nacionalnim pravom.

POGLAVLJE 3.

Obavješćivanje treće osobe o lišavanju slobode i komunikacija s trećim osobama te konzularnim tijelima

Članak 5.

Pravo na obavješćivanje treće osobe o lišavanju slobode

1. *Države članice osiguravaju da osumnjičene ili optužene osobe koje su lišene slobode imaju pravo da se barem jedna osoba, kao što su član rodbine ili poslodavac, koju sami imenuju, bude obaviještena o lišavanju slobode, bez nepotrebnog odgađanja, ako tako žele.*
2. *Ako je osumnjičena ili optužena osoba dijete, države članice osiguravaju da nositelj roditeljske odgovornosti djeteta što je prije moguće bude obaviješten o lišavanju slobode i o pripadajućim razlozima, osim ako bi to bilo protivno najboljim interesima djeteta, u kojem se slučaju obavješćuje druga odgovarajuća odrasla osoba. Za potrebe ovog stavka, osoba mlađa od 18 godina smatra se djetetom.*
- 2a. *Države članice mogu privremeno odstupiti od primjene prava iz stavaka 1. i 2. ako je to opravdano, s obzirom na posebne okolnosti slučaja, zbog jednog ili više sljedećih uvjerljivih razloga:*
  - (a) *hitne potrebe za sprječavanjem ozbiljnih štetnih posljedica po život, slobodu ili fizički integritet osobe;*
  - (b) *hitne potrebe za sprječavanjem situacije u kojoj bi mogla nastati ozbiljna opasnost za kazneni postupak.*

- 2b. *Ako države članice privremeno odstupe od primjene prava iz stavka 2., one osiguravaju da nadležno tijelo odgovorno za zaštitu dobrobiti djeteta bude obaviješteno bez nepotrebnog odlaganja o lišavanju slobode djeteta.*

Članak 5.a

Pravo na komunikaciju s trećim osobama tijekom trajanja lišenja slobode

1. *Države članice osiguravaju da osumnjičene ili optužene osobe koje su lišene slobode imaju pravo na komunikaciju bez nepotrebnog odlaganja s barem jednom trećom osobom, primjerice članom rodbine kojeg sami imenuju.*
2. *Države članice mogu ograničiti ili odgoditi ostvarenje tog prava u pogledu nužnih zahtjeva ili razmjernih operativnih zahtjeva.*

Članak 6.

Pravo na komunikaciju s konzularnim ■ tijelima

1. *Države članice osiguravaju da osumnjičene ili optužene osobe ■ koje su lišene slobode i koje su strani državljani imaju pravo obavijestiti konzularna ■ tijela države čiji su državljani o lišavanju slobode bez nepotrebnog odgađanja i komunicirati s tim tijelima ako to žele. Međutim, ako osumnjičene ili optužene osobe imaju dva ili više državljanstava, mogu odabrati koja će konzularna tijela, ako ijedno, biti obaviještena o lišavanju slobode i s kim žele komunicirati.*
  - 1a. *Osumnjičene ili optužene osobe imaju pravo na posjet od strane konzularnih tijela, pravo na razgovor i korespondenciju s njima te pravo da njihovo konzularno tijelo organizira pravno zastupanje, podložno dogovoru s tim tijelima i željama dotičnih osumnjičenih ili optuženih osoba.*
  - 1b. *Ostvarivanje prava iz ovog članka može se urediti nacionalnim pravom ili postupcima, pod uvjetom da takvo pravo ili postupci omogućuju da se u cijelosti postigne svrha tih prava.*

■

POGLAVLJE 4.
Odstupanja i odricanje od prava

Članak 8.

Opći uvjeti za provedbu privremenih odstupanja

1. Sva privremena odstupanja na temelju članka 3. stavaka 5. i 6. te članka 5. stavka 3.

(a) razmjerna su i ne prelaze okvir onog što je potrebno;

(aa) strogo su vremenski ograničena;

(b) ne temelje se isključivo na vrsti ili težini navodnog kaznenog djela i

■

(e) ne dovode u pitanje *cjelokupnu* pravičnost postupka.

■

2. **Privremena odstupanja na temelju članka 3. stavaka 5. i 6.** mogu se odobriti samo propisno obrazloženom odlukom koja se donosi **█** ovisno o slučaju, **a donose je pravosudno tijelo ili drugo nadležno tijelo, pod uvjetom da se odluka može predati na sudsko preispitivanje. Propisno obrazložena odluka bilježi se u skladu sa zakonodavstvom dotične države članice.**
3. **Privremena odstupanja na temelju članka 5. stavka 3. mogu se odobriti samo ovisno o slučaju, a donose je pravosudno tijelo ili drugo nadležno tijelo, pod uvjetom da se odluka može predati na sudsko preispitivanje.**

Članak 9.

Odricanje od prava

1. Ne dovodeći u pitanje nacionalno pravo **koje zahtijeva** obveznu prisutnost ili pomoć odvjetnika, **države članice osiguravaju, u pogledu** svakog odricanja od prava **█** iz **članaka 3. i 11. ove Direktive █** :
  - (a) da osumnjičena ili optužena osoba **primi, u usmenom ili pisanom obliku, jasne i zadovoljavajuće informacije na jednostavnom i razumljivom jeziku o sadržaju dotičnog prava i mogućim** posljedicama **odricanja od njega te**
█
  - (c) da je do odricanja došlo slobodnom voljom i da je ono nedvosmisleno.
2. Odricanje od prava, **koje se može dati u usmenom ili pisanom obliku, bilježi se, kao i** okolnosti **u** kojima je **ono** izjavljeno, **postupkom bilježenja** u skladu s pravom dotične države članice.
3. Države članice osiguravaju da se odricanje od prava može naknadno opozvati u bilo kojem **trenutku tijekom kaznenog** postupka **i da se optuženu ili osumnjičenu osobu obavijesti o toj mogućnosti. Opoziv odricanja od prava trebao bi stupiti na snagu od trenutka kad je učinjen opoziv.**

POGLAVLJE 5.

Postupak za europski uhidbeni nalog

Članak 11.

Pravo na pristup odvjetniku u postupku za europski uhidbeni nalog

1. Države članice osiguravaju da *svaka* osoba **tražena radi predaje u skladu s** Okvirnom odlukom Vijeća 2002/584/JHA ima pravo na pristup odvjetniku **u državi članici u kojoj se nalog izvršava** nakon uhićenja na temelju europskog uhidbenog naloga **█**.
  2. Uzimajući u obzir sadržaj prava na pristup odvjetniku **u državi članici u kojoj se nalog izvršava, tražena** osoba ima sljedeća prava u *toj* državi članici:
    - (a) pravo na pristup odvjetniku na takav način i u takvom trenutku da može učinkovito ostvariti svoja prava **i u svakom slučaju, bez nepotrebnog odlaganja od trenutka lišavanja slobode;**
    - (b) *pravo na sastanak i komunikaciju s odvjetnikom koji je zastupa;*
    - (c) **pravo na prisutnost █ odvjetnika i, u skladu s postupcima utvrđenim nacionalnim pravom, na sudjelovanje u saslušanju tražene osobe od strane izvršnog pravosudnog tijela. Ako odvjetnik sudjeluje u saslušanju, to se bilježi u skladu s nacionalnim pravom.**
- █**
- 2a. **Prava predviđena ovom Direktivom u skladu s člancima 4., 5., 5.a, 6., 9. i, kad se primjenjuje privremeno odstupanje na temelju članka 5. stavka 3., člankom 8. primjenjuje se mutatis mutandis na postupak za europski uhidbeni nalog u državi u kojoj se nalog izvršava.**

- 2b.** *Nadležno tijelo u državi u kojoj se nalog izvršava obavješćuje traženu osobu, bez nepotrebnog odlaganja nakon lišavanja slobode, da ima pravo imenovati odvjetnika u državi u kojoj se nalog izdaje. Uloga tog odvjetnika u državi članici u kojoj se nalog izdaje jest pomoći odvjetniku u državi članici u kojoj se nalog izvršava na način da mu pruži informacije i savjet s ciljem učinkovitog ostvarivanja prava tražene osobe na temelju Okvirne odluke Vijeća 2002/584/JHA.*
- 2c.** *Ako tražena osoba želi ostvariti to pravo i nema odvjetnika u državi članici u kojoj se nalog izdaje, nadležno tijelo u državi članici u kojoj se nalog izvršava odmah obavješćuje nadležno tijelo u državi članici u kojoj se nalog izdaje. Nadležno tijelo te države članice, bez nepotrebnog odlaganja, pruža informacije traženoj osobi kako bi što lakše ondje imenovala odvjetnika.*
- 2d.** *Pravo tražene osobe da imenuje odvjetnika u državi članici u kojoj se nalog izdaje s ciljem pomaganja odvjetniku u državi članici u kojoj se nalog izvršava ne dovodi u pitanje vremenske rokove određene u Okvirnoj odluci Vijeća 2002/584/JHA niti obvezu izvršnog pravosudnog tijela da odluči, u okviru tih vremenskih rokova i uvjeta određenih na temelju Okvirne odluke Vijeća, hoće li biti izvršena predaja te osobe.*

I

POGLAVLJE 6.

Opće i završne odredbe

Članak 12.

Pravna pomoć

■ Ova Direktiva ne dovodi u pitanje ***nacionalno pravo u pogledu*** pravne pomoći koja se primjenjuje u skladu s Poveljom ■ i ***EKLJP-om***.

Članak 13.

Pravni lijekovi

1. Države članice osiguravaju da ***osumnjičene ili optužene osobe u kaznenom postupku, kao i tražene osobe u postupku za europski uhiđbeni nalog imaju učinkovit pravni lijek u okviru nacionalnog prava u slučajevima*** kršenja ***njihovih prava iz ove Direktive***.
-
3. ***Ne dovodeći u pitanje nacionalna pravila i sustave o prihvatljivosti dokaza***, države članice osiguravaju, ***tijekom kaznenog postupka, prilikom procjene*** izjava koje su dale osumnjičena ili optužena osoba ili dokaza prikupljenih uslijed kršenja njezina prava na odvjetnika ili u slučajevima kad je odstupanje od tog prava bilo odobreno u skladu s ***člankom 3. stavkom 6., poštovanje prava obrane i pravičnosti postupka***.

Članak 13.a
Ugrožene osobe

Države članice osiguravaju da se prilikom primjene ove Direktive uzimaju u obzir osobite potrebe ugroženih osumnjičenih osoba i ugroženih optuženih osoba.

Članak 14.
Klauzula o nesmanjivanju

Nijedan dio ove Direktive ne shvaća se kao ograničavanje ili odstupanje od bilo kojih prava ili postupovnih zaštitnih mjera **utvrđenih u Povelji** , **EKLJP-u** i drugim relevantnim odredbama međunarodnog prava ili **prava** bilo koje države **članice koja omogućuje** veći stupanj zaštite.

Članak 15.
Prenošenje

1. Države članice donose zakone i druge propise potrebne za usklađivanje s ovom Direktivom do [36 mjeseci od dana objave ove Direktive u *Službenom listu*] . **One o tome odmah obavješćuju Komisiju.**

█

3. **Ako države članice donose ove mjere, one sadrže upućivanje na ovu Direktivu ili se uz njih prilikom službene objave navodi takvo upućivanje. Načine tog upućivanja određuju države članice** .

3a. Države članice Komisiji dostavljaju tekst mjera nacionalnog prava koje donesu na području obuhvaćenom ovom Direktivom.

Članak 15.a

Izvešće

Komisija [36 mjeseci nakon roka za provedbu Direktive iz članka 15. stavka 1.] podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću, procjenjujući opseg u kojem su države članice donijele nužne mjere s ciljem usklađivanja s ovom Direktivom, uključujući procjenu primjene članka 3. stavka 6. u vezi s člankom 8. stavcima 1. i 2., skupa sa zakonodavnim prijedlozima ako je to potrebno.

Članak 16.

Stupanje na snagu

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana njezine objave u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 17.

Primatelji

Ova je Direktiva upućena državama članicama u skladu s Ugovorima.

Sastavljeno u Bruxellesu

Za Europski parlament

Predsjednik

Za Vijeće

Predsjednik

.EXPLANATORY STATEMENT

The European Parliament has called for a stronger protection of the rights of the victims of crime from one side and of the suspect and accused person from the other side for a long time. After the failure of the adoption of the Framework Decision on certain procedural rights in criminal proceedings tabled by the European Commission in 2004, with the Pagano report adopted on 7 May 2007, the Plenary strongly called for an ambitious legal instrument on procedural safeguards in criminal proceedings.

The message by the European Parliament was followed up and, on the initiative of the Swedish Presidency, in November 2009 the Council adopted a Roadmap for strengthening procedural rights of suspected or accused persons in criminal proceedings which changes the initial approach of the European Commission, aiming at the adoption of a horizontal and comprehensive instrument, to a less ambitious but maybe more realistic step by step approach covering the following measures:

- A. Translation and interpretation;
- B. Information on rights and information about the charges;
- C. Legal advice and legal aid;
- D. Communication with relatives, employers and consular authorities;
- E. Special safeguards for suspected or accused persons who are vulnerable;
- F. Green paper on pre-trial detention;

The Roadmap has become an integral part of the Stockholm Programme. It clearly states that the list of measures is not exhaustive.

The measures included in the Roadmap have partly already been put in place. The Directive on the right to interpretation and translation in criminal proceedings has been adopted on 20 October 2010 and the Directive on the right to information in criminal matters is now finalised awaiting to be published in the Official Journal.

The proposal for a Directive on the right of access to a lawyer in criminal proceedings and on the right to communicate upon arrest was adopted by the European Commission on 12 July 2011 and is the third step in the implementation of the Roadmap. It brings together the part of measure C concerning the right to legal advice and measure D on the right to communication with relatives, employers and consular authorities.

The proposal lays down the main principle that every suspect or accused person should be given the right of access to a lawyer as soon as possible and in a manner that allows them to exercise their defence rights effectively. It also specifies that in any event these rights should be granted before the start of any questioning, upon carrying out any procedural or evidence

gathering act and in case of deprivation of liberty. The proposal further identifies the content of the right, stresses that meetings between the suspect or accused person and the lawyer should be confidential, lists the derogations allowed to the general principles and provides for rules in case of waiver of the right to a lawyer.

From the point of view of the remedies, the proposal aims to ensure that effective remedies are granted and in particular that in case of breach of the right of access to a lawyer, the suspect or accused person is placed in the same position as if the breach had not occurred and notably that every statement made or evidence gathered in breach of the right to a lawyer may not be used unless this would not prejudice the rights of the defence.

The same principle applies to persons other than suspects and accused persons, in case they become accused or suspected while heard by the police or the law enforcement authority.

The proposal of the Commission does not set out specific rules on legal aid. It contains only a general reference to legal aid and a provision which states that Member States shall not apply less favourable provisions on legal aid than those currently in place in respect of access to a lawyer provided pursuant to this Directive.

Two provisions deal with the right to communicate upon arrest and the right to communicate with consular or diplomatic authorities.

POSITION OF THE RAPPORTEUR

Despite the existence of common principles and minimum standards stemming both from the ECHR and the EU Charter, provisions governing access to a lawyer vary significantly from one Member State another.

Access to effective defence in criminal proceedings has a different extension in the Member States depending both on the specific legal system and its practical application and this has an indirect but significant implication on the EU policy of mutual trust and recognition.

The provisions of the European Convention on Human Rights and the case law of the European Court of Human Rights are not uniformly implemented and respected by the Member States which gives rise to diverging standards throughout the European Union.

The Parliament has called several times for the need of strengthening procedural rights of the suspect and accused persons, stressing out the need to strike the right balance between freedom justice and security.

The need to enhance mutual trust became even more imperative with the implementation of the mutual recognition programme of judicial decision in criminal proceedings. Legislation adopted at EU level over the last few years has improved the effectiveness of prosecutions and enforcement of sentences across the EU, yet there is a consensus that the absence of measures at EU level to promote the rights of citizens as suspects or accused in criminal proceedings in another Member State has created a sense of imbalance in EU justice policies.

In my view such instruments should had been adopted before the implementation of the principle of mutual recognition and of the measures linked to it.

Citizens have to be confident that their rights are fully respected and their security is provided when they are travelling and that they have the same guarantees in all the Member States.

The scope of this Directive should be broad enough in order to avoid any abuses but at the same time to ensure that the effective and efficient administration of justice is not affected. The right of access to a lawyer for suspects and accused persons should be an overarching principle since the earliest stage of criminal proceedings.

The need for a suspect or accused person to have access to a lawyer and for that legal access to be effective is a key element in placing suspected or accused citizens in a position to defend themselves properly in front of the investigating authorities and at trial.

Without proper access to a lawyer, the effective exercise of other defence rights may remain illusory.

The Directive will be implemented in all the Member States irrespective of their legal systems ensuring the same standards all over Europe.

In the implementation of this Directive Member States should not in any event fall below the standards set out in the Convention and the Charter as developed by the case-law of the European Court of Human Rights.

My draft report builds on the following ideas:

- a certain level of consistency should be kept with the already adopted measures A and B, that is the reason why I proposed the amendment to Article 2.3.

- the right to a lawyer should be broad and should be granted at an early stage of the proceedings without entailing the carrying over of the investigation. As stressed within the amendments proposed on Article 3, it should be granted irrespective of the deprivation of liberty, in case the person is questioned by law enforcement or other competent authorities and, in any case from the moment the person is summoned to appear before a court having jurisdiction in criminal matters. In addition, the suspect or accused person should have the right to meet and to communicate with the lawyer (amendment to Article 4.1).

- as concerns the participation of the lawyer at any investigative or evidence gathering acts at which the person's presence is required or permitted as a right in accordance with national law, whenever the lawyer has been appointed, he should be able to ask for the notification of carrying out of such acts, which shall be recorded using the recording procedure in accordance with the law of the Member State. The absence of the lawyer should not however avert the competent authorities from carrying out such acts, once the notification has been correctly done.

- in the view of the effective exercise of the rights of defence of a suspect or accused person, there shouldn't be any limitation in the duration and the frequency of the meetings between him/her and his/her lawyer (amendment to Article 4.5) as well as to their confidentiality (amendment to Article 7). The same principle should apply to Article 8, while at the same time authorising a competent authority other than judicial to derogate from the right of access to a lawyer on condition that the decision is subject to judicial review. The right to inform consular authorities should not be open to derogations.

- with regard to the provisions referring to the waiver, the draft report aims to eliminate the prior legal advice on the consequences of the waiver, which might be excessive and could lead to delays in the proceedings.
- the duty to check the detention conditions should be exercised by the public authorities and not by the lawyer, as stressed with the amendment tabled on Article 4.4.
- for the sake of clarification, for the purposes of this Directive, a child should be considered as somebody less than 18 (amendment to Article 5). Mainstreaming the rights of vulnerable suspects and accused persons in this proposal is of utmost importance, therefore the rights applicable to children in accordance with the provisions of this Directive should be extended to this particular category of persons.
- in order to ensure consistency with the relevant provisions of the Directive on the right to information in criminal proceedings the right to communicate upon arrest has been replaced with the right to have a third party informed. Therefore the suspect or accused person who is deprived of liberty shall have the right to have at least one person, such as a relative or employer named by him informed of the deprivation of liberty.
- Taking in consideration that paragraph 2 of Article 12 which refers to legal aid might have an important impact on the legal systems of a number of Member States, it seems more appropriate to deal with this issue in the context of the future measure on legal aid.

In the absence of substantial rules on legal aid in this Directive it should in fact be avoided to set principles that could prejudice such substantial rules that would be the object of a future instrument. The Commission has stated that the issue of legal aid is extremely complex and current information is very patchy. Therefore, it would have required much more time to present the proposal if legal aid had been included, which would have not been appropriate, given the need for action on the substantive right.

20.12.2011

OPINION OF THE COMMITTEE ON LEGAL AFFAIRS

for the Committee on Civil Liberties, Justice and Home Affairs

on the proposal for a directive of the European Parliament and of the Council on the right of access to a lawyer in criminal proceedings and on the right to communicate upon arrest (COM(2011)0326 – C7-0157/2011 – 2011/0154(COD))

Rapporteur: Jan Philipp Albrecht

SHORT JUSTIFICATION

Introduction

While the European Convention on Human Rights and the EU Charter of Fundamental Rights enshrine core defence rights, such as the right to have access to a lawyer, the right to interpretation and translation, the right to be informed of the charge, the right to a regular review of detention and the right to be brought before a court, they offer limited detail about how those rights should be protected in practice.

The Commission proposal currently before the Committee seeks to improve the rights of suspected or accused persons as regards the right of access to a lawyer in criminal proceedings (Articles 3, 4) and on the right to communicate upon arrest with a third person such as a relative, employer or consular authority (Articles 5, 6). A limited number of derogations to these rights are contained in Article 8. The draft directive also covers the right of access to a lawyer in European Arrest Warrant proceedings (Article 11).

It constitutes the third measure of the "Roadmap" for strengthening procedural rights of suspected or accused persons in criminal proceedings¹, which also includes the right to translation and interpretation², to information about rights in criminal proceedings³, to legal aid and special safeguards for suspected or accused persons who are vulnerable and a green paper on pre-trial detention.⁴

---

¹ European Council conclusions, 10-11 December 2009; Resolution of the Council of 30 November 2009 on a Roadmap for strengthening procedural rights of suspected or accused persons in criminal proceedings, 2009/C 295/01, 4.12.2009, OJ C 295/1.

² Directive 2010/64/EU of the European Parliament and of the Council of 20 October 2010 on the right to interpretation and translation in criminal proceedings, 26.10.2010, OJ L 280/1.

³ COM (2010) 392

⁴ 14.6.2011, COM(2011) 327 final, Green Paper on Strengthening mutual trust in the European judicial area – A Green Paper on the, application of EU criminal justice legislation in the field of detention.

Having common minimum standards in relation to the right to have access to a lawyer and the right to communicate upon arrest should provide a proper basis for mutual recognition of judicial decisions in criminal matters, prevent coercion on the part of the investigating authorities, ensure the equality of arms between prosecution and defence and avoid miscarriages of justice.

Position of the rapporteur for opinion

Your rapporteur for opinion welcomes the Commission's proposal. Prompt access to a lawyer is essential to allow the suspect or accused person to effectively exercise his or her rights of defence and ensure compatibility with the fundamental rights laid down in the Charter and the European Convention on Human Rights.

Access to a lawyer should be granted in person before the start of any questioning by the police or other law-enforcement authorities, since that is the moment from which the suspect or accused person's defence rights may be adversely affected¹. Your rapporteur also stresses the importance of allowing access to a lawyer before evidence-gathering acts such as the taking of blood or DNA samples or the carrying-out of cavity searches.

Your rapporteur cannot accept the argument according to which the presence of a lawyer and the granting to him or her of a right to meet with suspects, to make representations and to check their welfare is seen as obstructing the investigation. Your rapporteur stresses that any derogations to these rights should be justified by compelling reasons, not solely based on the seriousness of the alleged offence, proportionate, limited in time and should not prejudice the fairness of the proceedings. Furthermore, such derogations should be subject to a duly reasoned decision taken by a judicial authority on a case-by-case basis. Statements made by the suspect or accused person or evidence obtained in breach of his or her right of access to a lawyer, or in case a derogation to this right was authorised, should not be used at any stage of the procedure as evidence against him or her.

The right to communicate upon arrest implies the possibility for a third party to take care of the suspect or accused person's affairs whilst they are in detention. Children should be entitled to the presence of their parent, guardian or appropriate adult to help them understand what is happening. Where appropriate this right should be extended to other vulnerable suspects. All communications between the suspect or accused person and his or her lawyer should be confidential, with no scope for derogations.

Over the last years, the Parliament has frequently expressed its discontent with European Arrest Warrants issued for petty crimes or hearings instead of investigations, and the resulting extended periods of unnecessary pre-trial detention in other Member States.² Your rapporteur strongly supports the system of "dual defence" foreseen by Article 11 to make sure minor cases are clarified or settled at the earliest possible stage.

---

¹ See *Salduz v Turkey* [2008] ECHR 1542.

² Plenary debate of 8 June 2011 on the European Arrest Warrant available [here](#).

AMANDMANI

Odbor za pravna pitanja poziva Odbor za ustavna pitanja, kao odbor koji je za to zadužen, da u svoje izvješće uključi sljedeće izmjene:

Amandman 1

Prijedlog Direktive

Glava 1.

Tekst koji je predložila Komisija

Prijedlog Direktive Europskog parlamenta i Vijeća o pravu na pristup odvjetniku u kaznenom postupku i pravu na komunikaciju nakon uhićenja

Izmjena

Ne utječe na tekst na engleskom jeziku.

Amandman 2

Prijedlog Direktive

Glava 1.

Tekst koji je predložila Komisija

Prijedlog Direktive Europskog parlamenta i Vijeća o pravu na pristup odvjetniku u kaznenom postupku i pravu na komunikaciju *nakon* uhićenja

Izmjena

Prijedlog Direktive Europskog parlamenta i Vijeća o pravu na pristup odvjetniku u kaznenom postupku i pravu na komunikaciju *u slučaju* uhićenja

Amandman 3

Prijedlog Direktive

Članak 2. – stavak 1.

Tekst koji je predložila Komisija

1. Ova Direktiva primjenjuje se *od trenutka* u kojem su nadležna tijela države članice, službenom obaviješću ili na neki drugi način, osobu upoznale s činjenicom da je osumnjičena ili optužena za počinjenje kaznenog djela pa sve do završetka postupka, čime se smatra konačno utvrđivanje je li osumnjičenik ili optuženik počinio kazneno djelo, uključujući, ako je primjenjivo, izricanje presude i rješavanje žalbe.

Izmjena

1. Ova Direktiva primjenjuje se *u slučajevima u kojima* su nadležna tijela države članice, službenom obaviješću ili na neki drugi način, osobu upoznale s činjenicom da je osumnjičena ili optužena za počinjenje kaznenog djela pa sve do završetka postupka, čime se smatra konačno utvrđivanje je li osumnjičenik ili optuženik počinio kazneno djelo, uključujući, ako je primjenjivo, izricanje presude i rješavanje žalbe.

Amandman 4

Prijedlog Direktive

Članak 2.a (novi)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

Članak 2.a

Definicije

1a. Za potrebe ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije:

(a) „dijete” je osumnjičena ili optužena osoba mlađa od 18 godina ili, ako ne postoje jasni dokazi koji se odnose na starosnu dob, osumnjičena ili optužena osoba koja se doima mlađom od 18 godina;

(b) „odvjetnik” je osoba koja je ovlaštena obavljati svoje profesionalne dužnosti pod jednim od sljedećih profesionalnih naziva:

Belgija – Avocat/Advocaat/Rechtsanwalt

Bugarska – Адвокат

Danska – Advokat

Njemačka – Rechtsanwalt

Irska – Barrister/Solicitor

Grčka – Δικηγόρος

***Španjolska – Abogado/Advocat/Avogado/
Abokatu***

Francuska – Avocat

***Italija – Avvocato/praticante avvocato
abilitato***

Luksemburg – Avocat

Nizozemska – Advocaat

Austrija – Rechtsanwalt

Portugal – Advogado

Rumunjska – Avocat

Finska – Asianajaja/Advokat

Švedska – Advokat

Ujedinjena Kraljevina –

Advocate/Barrister/Solicitor

(c) „intervju” je službeno ispitivanje osobe o njezinu sudjelovanju ili navodnom sudjelovanju u kaznenom djelu ili djelima, koje provode odgovarajuća tijela za provedbu zakona u policijskoj postaji ili na drugom odgovarajućem mjestu.

Ovom Direktivom nije obuhvaćeno preliminarno ispitivanje od strane policije ili drugih službenika odgovornih za provedbu zakona odmah nakon uhićenja osumnjičenika, čija je svrha utvrđivanje potrebe pokretanja istrage ili postojanja sigurnosnih problema.

Amandman 5

Prijedlog Direktive

Članak 3. – stavak 1. – uvodni dio

Tekst koji je predložila Komisija

1. Države članice osiguravaju da se *osumnjičenim ili optuženim osobama dovoli pristup odvjetniku* što je prije moguće, a u svakom slučaju:

Izmjena

1. *Ako i u mjeri u kojoj osumnjičene ili optužene osobe zahtijevaju pristup odvjetniku*, države članice osiguravaju *im taj pristup* što je prije moguće, a u svakom slučaju:

Amandman 6

Prijedlog Direktive

Članak 3. – stavak 1. – točka a

Tekst koji je predložila Komisija

(a) prije početka bilo kakvog *ispitivanja* od strane policije ili drugih tijela zaduženih za provedbu zakona;

Izmjena

(a) prije početka bilo kakvog *intervjua, bez obzira na to je li osoba u pritvoru ili ne;*

Amandman 7

Prijedlog Direktive

Članak 3. – stavak 1. – točka b

Tekst koji je predložila Komisija

(b) prilikom izvršavanja bilo kakve postupovne radnje ili radnje za prikupljanje

Izmjena

(b) prilikom izvršavanja bilo kakve postupovne radnje ili radnje za prikupljanje

dokaza za koju je pravom u skladu s nacionalnim pravom potrebna ili dozvoljena prisutnost osobe, osim ako bi to dovelo u pitanje pribavljanje dokaznog materijala;

dokaza, osim ako i samo u onoj mjeri u kojoj osoba koja izvršava te postupovne radnje ili radnje za prikupljanje dokaza s razlogom vjeruje da će dokazi biti izmijenjeni, uklonjeni ili uništeni dok se čeka na dolazak odvjetnika;

Amandman 8

Prijedlog Direktive

Članak 3. – stavak 2.a (novi)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

2a. Ova Direktiva ne utječe na pružanje pravnih savjeta telefonom u vrlo ograničenim slučajevima koji se odnose na kaznena djela za koja se ne izriče kazna zatvora kad ne postoji rizik od samookrivljujućeg svjedočenja ili policijske prisile;

Amandman 9

Prijedlog Direktive

Članak 4. – stavak 2.

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

2. Odvjetnik ima pravo biti prisutan na svim *ispitivanjima* i saslušanjima. On ima pravo postavljati pitanja, tražiti pojašnjenja i davati izjave, što se bilježi u skladu s nacionalnim pravom.

2. Odvjetnik ima pravo biti prisutan na svim *intervjuima* i saslušanjima, *bez obzira na to je li osoba u pritvoru ili ne*. On *ili ona* ima pravo postavljati pitanja, tražiti pojašnjenja i davati izjave, što se bilježi u skladu s nacionalnim pravom.

Amandman 10

Prijedlog Direktive

Članak 4. – stavak 3.

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

3. Odvjetnik ima pravo prisustvovati tijekom bilo koje druge istražne radnje ili radnje za prikupljanje dokaza *za koju je u skladu s nacionalnim pravom potrebna ili dozvoljena prisutnost osumnjičenika ili*

3. Odvjetnik ima pravo prisustvovati tijekom bilo koje druge istražne radnje ili radnje za prikupljanje dokaza, *osim ako i samo u onoj mjeri u kojoj osoba koja izvršava te istražne radnje ili radnje za*

optuženika, osim ako bi to dovelo u pitanje pribavljanje dokaznog materijala.

prikupljanje dokaza s razlogom vjeruje da će dokazi biti izmijenjeni, uklonjeni ili uništeni dok se čeka na dolazak odvjetnika.

Justification

Certain evidence gathering acts such as taking blood or DNA samples or doing cavity searches are highly intrusive, in these cases access to a lawyer cannot be made subject to national law.

Amandman 11

Prijedlog Direktive

Članak 4. – stavak 4.

Tekst koji je predložila Komisija

4. Odvjetnik ima pravo provjeriti uvjete u kojima se osumnjičenik ili optuženik nalazi u pritvoru i u tu svrhu ima pristup mjestu u kojem je osoba pritvorena.

Izmjena

4. Ako dobije naznake o zlostavljanju, odvjetnik ima pravo provjeriti uvjete u kojima se osumnjičenik ili optuženik nalaze u pritvoru i u tu svrhu ima pristup mjestu u kojem je osoba pritvorena.

Amandman 12

Prijedlog Direktive

Članak 5. – stavak 2.

Tekst koji je predložila Komisija

2. Ako je osoba djeteta, države članice osiguravaju da pravni predstavnik djeteta ili druga odrasla osoba, ovisno o interesima djeteta, što je prije moguće bude obaviještena o lišavanju slobode i pripadajućim razlozima, osim ako bi to bilo suprotno najboljim interesima djeteta, u kojem slučaju se obavještava druga odgovarajuća odrasla osoba.

Izmjena

*2. Ako je **osumnjičena ili optužena** osoba djeteta, države članice osiguravaju da pravni predstavnik djeteta ili druga odrasla osoba, ovisno o interesima djeteta, što je prije moguće bude obaviještena o **svakom** lišavanju slobode i pripadajućim razlozima, **da može posjetiti dijete i prisustvovati svakom intervjuiranju djeteta i svim postupcima**, osim ako bi to bilo suprotno najboljim interesima djeteta, u kojem slučaju se obavještava druga odgovarajuća odrasla osoba **i jamči joj se pravo na posjet djetetu te prisutnost tijekom ispitivanja i postupaka.***

Justification

The paragraph should specify the right of assistance by an appropriate adult in accordance

with Article 24 of the Charter of Fundamental Rights on the rights of the child.

Amandman 13

Prijedlog Direktive

Članak 5. – stavak 2.a (novi)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

2a. Prava djeteta iz stavka 2. po potrebi se proširuju na druge ugrožene osumnjičenike ili optuženike kojima je potrebna slična pomoć, kao što su osobe s tjelesnim ili mentalnim invaliditetom. Ako je policajcu u dobroj vjeri rečeno ili ako sam posumnja da osumnjičena ili optužena osoba ima tjelesni ili mentalni invaliditet zbog kojega je se ne može tretirati kao odraslu osobu, policajac se prema toj osobi odnosi u skladu sa stavkom 2. u nedostatku jasnih dokaza da je situacija drugačija.

Justification

I support the rapporteur's amendment to Article 5 (2) (a); however, it could be strengthened by widening the protection it provides to people who are suspected of having a physical or mental disability but are unable to prove it immediately, resulting in them being treated as an adult.

Amandman 14

Prijedlog Direktive

Članak 6.

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

Države članice osiguravaju da osobe **na koje se odnosi članak 2.** koje su lišene slobode i koje su strani državljani imaju pravo obavijestiti konzularna ili diplomatska tijela države čiji su državljani o svojem pritvoru što je prije moguće i **komunicirati** s konzularnim ili diplomatskim tijelima.

Države članice osiguravaju da **osumnjičene ili optužene** osobe koje su lišene slobode i koje su strani državljani imaju pravo obavijestiti konzularna ili diplomatska tijela države čiji su državljani o svojem pritvoru što je prije moguće i **sastati se** s konzularnim ili diplomatskim tijelima.

Justification

In accordance with Article 36(c) of the Vienna Convention on Consular Relations, the

consular official has a right to visit suspects or accused persons thus enabling a check on their physical and detention conditions.

Amandman 15

Prijedlog Direktive Članak 6.a (novi)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

Članak 6.a

Informacije

1. Države članice osiguravaju da osumnjičene i optužene osobe bez odgađanja i u razumljivom obliku budu informirane o svom pravu na pristup odvjetniku i o činjenici da se to pravo primjenjuje u svim sljedećim fazama postupka čak i ako ga nisu koristili u ranijoj fazi.

Ne dovodeći u pitanje nacionalno pravo koje zahtjeva obaveznu prisutnost ili pomoć odvjetnika, svako odricanje od prava na odvjetnika iz ove Direktive podliježe sljedećim uvjetima:

(a) osumnjičena ili optužena osoba prethodno je primila pravni savjet o posljedicama odricanja od prava ili je na drugi način u potpunosti upoznata s tim posljedicama;

(b) ona ima potreban kapacitet za razumijevanje tih posljedica i

(c) do odricanja je došlo slobodnom voljom i ono je nedvosmisleno.

2. Podaci o informiranju osumnjičene ili optužene osobe o njezinu pravu na pristup odvjetniku bilježe se u skladu s pravom dotične države članice. Odricanje od prava i okolnosti u kojima je ono izjavljeno bilježi se u skladu s pravom dotične države članice.

3. Države članice osiguravaju mogućnost naknadnog opoziva odricanja u svakom trenutku tijekom postupka.

Justification

Use of the instrument of waiver raises potential further issues and a need for regulation to cover the eventuality of the suspect or accused person changing his mind at a later stage. The relevant article therefore needs to be re-titled, reworded and repositioned in the text.

Amandman 16

Prijedlog Direktive Članak 7

Tekst koji je predložila Komisija

Države članice osiguravaju zajamčenu povjerljivost sastanaka između osumnjičenika ili optuženika i njegovog odvjetnika. One osiguravaju i povjerljivost korespondencije, telefonskih razgovora i ostalih oblika komunikacije između osumnjičenika ili optuženika i njegovog odvjetnika dozvoljenih u okviru nacionalnog prava.

Izmjena

Države članice **bez iznimke** osiguravaju zajamčenu povjerljivost sastanaka između osumnjičenika ili optuženika i njegovog odvjetnika. One **bez iznimke** osiguravaju i povjerljivost korespondencije, telefonskih razgovora i ostalih oblika komunikacije između osumnjičenika ili optuženika i njegovog odvjetnika dozvoljenih u okviru nacionalnog prava.

Justification

All communications between the suspect or accused person and his or her lawyer should be confidential, with no scope for derogations.

Amandman 17

Prijedlog Direktive Članak 8. – stavak 1. – uvodni dio

Tekst koji je predložila Komisija

Države članice ne odstupaju od bilo koje od odredbi ove Direktive osim, u iznimnim okolnostima, od članka 3., *članka 4. stavaka od 1. do 3., članka 5. i članka 6.* Svako takvo odstupanje:

Izmjena

Države članice ne odstupaju od bilo koje od odredbi ove Direktive osim, u iznimnim okolnostima, od članka 3., *članka 4. stavaka od 1. do 3. i članka 5.* Svako takvo odstupanje:

Amandman 18

Prijedlog Direktive Članak 8. – točka d

Tekst koji je predložila Komisija

(d) vremenski je ograničeno koliko god je to moguće i u svakom slučaju ne traje dulje od faze suđenja;

Izmjena

(d) vremenski je ograničeno koliko god je to moguće i u svakom slučaju ne traje dulje od faze suđenja; *i*

Justification

These requirements should be cumulative.

Amandman 19

Prijedlog Direktive Članak 9.

Tekst koji je predložila Komisija

1. Ne dovodeći u pitanje nacionalno pravo koje zahtjeva obaveznu prisutnost ili pomoć odvjetnika, svako odricanje od prava na odvjetnika iz ove Direktive podliježe sljedećim uvjetima:

a) osumnjičena ili optužena osoba prethodno je primila pravni savjet o posljedicama odricanja od prava ili je na drugi način u potpunosti upoznata s tim posljedicama;

b) ona ima potreban kapacitet za razumijevanje tih posljedica i

c) do odricanja je došlo slobodnom voljom i ono je nedvosmisleno.

2. Odricanje od prava i okolnosti u kojima je ono izjavljeno bilježi se u skladu s pravom dotične države članice.

3. Države članice osiguravaju mogućnost naknadnog opoziva odricanja u svakom trenutku tijekom postupka.

Izmjena

Briše se.

Amandman 20

Prijedlog Direktive

Članak 10. – stavak 2.

Tekst koji je predložila Komisija

2. Države članice osiguravaju da se bilo kakve izjave dane od strane te osobe prije nego je upoznata s činjenicom da je osumnjičenik ili optuženik ne mogu iskoristiti protiv nje.

Izmjena

2. *Ne dovodeći u pitanje nacionalna pravila o prihvatljivosti dokaza*, države članice osiguravaju da se bilo kakve izjave dane od strane te osobe prije nego je upoznata s činjenicom da je osumnjičenik ili optuženik ne mogu iskoristiti protiv nje.

Justification

This directive should not seek to impose a choice between a legalistic system on the admissibility of evidence or a more flexible system where courts have the right to assess the evidence in the light of how it was produced and value it accordingly.

Amandman 21

Prijedlog Direktive

Članak 11. – stavak 5.a (novi)

Tekst koji je predložila Komisija

Izmjena

5a. Pravo na pristup odvjetniku iz stavka 1. po potrebi se proširuje na druge vrste pravosudne suradnje u kaznenim stvarima koja ima negativan utjecaj na prava osumnjičenih ili optuženih osoba.

Justification

The same need for dual representation will exist once the European Supervision Order and Transfer of Sentenced Persons are implemented as well as future instruments like the European Investigation Order.

Amandman 22

Prijedlog Direktive

Članak 13. – stavak 3.

Tekst koji je predložila Komisija

3. Države članice osiguravaju da *se izjave koje je osumnjičenik ili optuženik dao ili dokazi prikupljeni* uz kršenje njegovih

Izmjena

3. *Ne dovodeći u pitanje nacionalna pravila o prihvatljivosti dokaza*, države članice osiguravaju da se *dokazi*

prava na odvjetnika ili u slučajevima u kojima je odstupanje od tog prava odobreno u skladu s člankom 8. ni u jednoj fazi postupka ne mogu koristiti kao dokaz protiv njega, ***osim ako korištenje takvih dokaza ne bi dovelo u pitanje prava obrane.***

prikupljeni uz kršenje prava ***osumnjčenika ili optuženika*** na odvjetnika ili u slučajevima u kojima je odstupanje od tog prava odobreno u skladu s člankom 8. ni u jednoj fazi postupka ne mogu koristiti kao dokaz protiv njega.

Justification

This directive should not seek to impose a choice between a legalistic system on the admissibility of evidence or a more flexible system where courts have the right to assess the evidence in the light of how it was produced and value it accordingly.

POSTUPAK

Naslov	Pravo na pristup odvjetniku u kaznenom postupku i pravo na komunikaciju nakon uhićenja
Referentni dokumenti	COM(2011)0326 – C7-0157/2011 – 2011/0154(COD)
Nadležni odbor Datum objave na plenarnoj sjednici	LIBE 5.7.2011
Odbor(i) čije se mišljenje traži Datum objave na plenarnoj sjednici	JURI 15.9.2011
Izvjestitelj(i) Datum imenovanja	Jan Philipp Albrecht 11.7.2011
Razmatranje u odboru	10.10.2011
Datum usvajanja	20.12.2011
Rezultat konačnog glasanja	+: 21 –: 0 0: 0
Zastupnici nazočni na konačnom glasanju	Raffaele Baldassarre, Luigi Berlinguer, Sebastian Valentin Bodu, Françoise Castex, Christian Engström, Marielle Gallo, Lidia Joanna Geringer de Oedenberg, Klaus-Heiner Lehne, Antonio López-Istúriz White, Antonio Masip Hidalgo, Alajos Mészáros, Bernhard Rapkay, Evelyn Regner, Francesco Enrico Speroni, Alexandra Thein, Diana Wallis, Rainer Wieland, Cecilia Wikström, Tadeusz Zwiefka
Zamjenici nazočni na konačnom glasanju	Jan Philipp Albrecht, Jean-Marie Cavada, Luis de Grandes Pascual, Vytautas Landsbergis, Kurt Lechner, Eva Lichtenberger, Arlene McCarthy

POSTUPAK

Naslov	Pravo na pristup odvjetniku u kaznenom postupku i pravo na komunikaciju nakon uhićenja			
Referentni dokumenti	COM(2011)0326 – C7-0157/2011 – 2011/0154(COD)			
Datum podnošenja EP-u	8.6.2011			
Nadležni odbor Datum objave na plenarnoj sjednici	LIBE 5.7.2011			
Odbor(i) čije se mišljenje traži Datum objave na plenarnoj sjednici	JURI 15.9.2011			
Izjavitelj(i) Datum imenovanja	Elena Oana Antonescu 12.7.2011			
Razmatranje u odboru	11.10.2011	28.2.2012	26.4.2012	10.7.2012
	27.11.2012	19.6.2013		
Datum usvajanja	19.6.2013			
Rezultat konačnog glasovanja	+: –: 0:	49 2 0		
Zastupnici nazočni na konačnom glasovanju	Jan Philipp Albrecht, Rita Borsellino, Emine Bozkurt, Arkadiusz Tomasz Bratkowski, Salvatore Caronna, Philip Claeyns, Carlos Coelho, Ioan Enciu, Tanja Fajon, Hélène Flautre, Kinga Gál, Kinga Göncz, Nathalie Griesbeck, Sylvie Guillaume, Ágnes Hankiss, Anna Hedh, Salvatore Iacolino, Sophia in 't Veld, Lívía Járóka, Teresa Jiménez-Becerril Barrio, Timothy Kirkhope, Juan Fernando López Aguilar, Baroness Sarah Ludford, Svetoslav Hristov Malinov, Véronique Mathieu Houillon, Anthea McIntyre, Nuno Melo, Roberta Metsola, Antigoni Papadopoulou, Georgios Papanikolaou, Carmen Romero López, Judith Sargentini, Birgit Sippel, Csaba Sógor, Renate Sommer, Rui Tavares, Nils Torvalds, Kyriacos Triantaphyllides, Axel Voss, Renate Weber, Josef Weidenholzer, Tatjana Ždanoka, Auke Zijlstra			
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju	Elena Oana Antonescu, Anna Maria Corazza Bildt, Dimitrios Droutsas, Monika Hohlmeier, Jan Mulder, Marco Scurria			
Zamjenici nazočni na konačnom glasovanju (čl. 187. st. 2.)	Jürgen Creutzmann, Jelko Kacin			
Datum podnošenja	24.6.2013			